

Dz. U. 2023 poz. 1719**USTAWA**

z dnia 16 czerwca 2023 r.

o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych¹⁾**Art. 1.** Ustawa określa:

- 1) wielkoobszarowe tereny zdegradowane, na których jest konieczne podjęcie działań związanych z poprawą stanu środowiska;
- 2) zasady ewidencjonowania wielkoobszarowych terenów zdegradowanych;
- 3) zadania i kompetencje organów administracji publicznej dotyczące działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych;
- 4) sposób prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych;
- 5) zasady wywłaszczenia lub czasowego zajęcia nieruchomości w celu wykonania działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych;
- 6) źródła finansowania działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) istotnym zagrożeniu dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska – rozumie się przez to zagrożenie występujące na danym obszarze spowodowane zanieczyszczeniem środowiska przynajmniej jedną substancją:
  - a) niebezpieczną w rozumieniu art. 3 pkt 37 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506 i 1688),
  - b) powodującą ryzyko w rozumieniu art. 3 pkt 37a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
  - c) stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska, o której mowa w art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 160 ust. 3 tej ustawy,
  - d) priorytetową w rozumieniu art. 16 pkt 56 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 i 1688),
  - e) szczególnie szkodliwą dla środowiska wodnego w rozumieniu art. 16 pkt 57 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,
  - f) zanieczyszczającą w rozumieniu art. 16 pkt 58 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
– potwierdzonymi badaniami, dostępnymi informacjami lub danymi przynajmniej na części tego obszaru, którego skutkiem jest przekroczenie standardów jakości środowiska w rozumieniu art. 3 pkt 34 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi lub stan środowiska, z uwzględnieniem postaci chemicznej zanieczyszczenia, jego biodostępności, możliwości jego rozprzestrzeniania się oraz potencjalnych dróg narażenia ludzi i elementów środowiska na kontakt z zanieczyszczeniem;
- 2) miejscu gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych – rozumie się przez to miejsce niebędące składowiskiem odpadów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 25 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, 1597 i 1688), w którym znajdują się odpady przemysłowe zgromadzone przed dniem 1 października 2001 r. i wytworzone przez zakład w rozumieniu art. 3 pkt 48 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, za po-

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

mocą którego w przeszłości działalność gospodarczą prowadzili Skarb Państwa, państwowa osoba prawna lub jednostki gospodarki uspołecznionej, nawet jeżeli po dniu 1 października 2001 r. w tym miejscu nadal były umieszczane odpady przemysłowe lub inne odpady;

- 3) rekultywacji gruntów – rozumie się przez to rekultywację gruntów w rozumieniu art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409 oraz z 2023 r. poz. 1597 i 1688);
- 4) remediacji – rozumie się przez to remediację w rozumieniu art. 3 pkt 31b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 5) składowisku historycznych odpadów przemysłowych – rozumie się przez to składowisko odpadów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 25 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w którym znajdują się odpady przemysłowe zgromadzone przed dniem 1 października 2001 r. i wytworzone przez zakład w rozumieniu art. 3 pkt 48 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, za pomocą którego w przeszłości działalność gospodarczą prowadzili Skarb Państwa, państwowa osoba prawna lub jednostki gospodarki uspołecznionej, nawet jeżeli po dniu 1 października 2001 r. na tym składowisku nadal były umieszczane odpady przemysłowe lub inne odpady;
- 6) terenie zamkniętym – rozumie się przez to teren zamknięty w rozumieniu art. 3 pkt 40 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 7) wielkoobszarowym terenie zdegradowanym – rozumie się przez to teren o powierzchni przynajmniej 10 ha, na którym znajduje się składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych wraz z sąsiadującymi obszarami, na których występuje istotne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska spowodowane emisją w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska z tego składowiska lub miejsca;
- 8) władającym nieruchomością – rozumie się przez to właściciela nieruchomości, a w przypadku ustanowienia użytkownika wieczystego na nieruchomości – użytkownika wieczystego;
- 9) zanieczyszczeniu powierzchni ziemi – rozumie się przez to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 10) zanieczyszczeniu wód – rozumie się przez to zanieczyszczenie wody w wyniku prowadzonej działalności przemysłowej prowadzącej do przekroczenia wartości granicznej wskaźników jakości wód dla odpowiedniej klasy wód określonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Art. 3. 1. Listę rozpoznanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, na których jest konieczne podjęcie działań związanych z poprawą stanu środowiska, określa załącznik do ustawy.

2. Przepisy art. 5–20 stosuje się wyłącznie do rozpoznanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, określonych w załączniku do ustawy.

3. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a dla terenu zamkniętego – regionalny dyrektor ochrony środowiska przekazują właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska informację o zidentyfikowanych odpowiednio na terenie gminy albo na terenie zamkniętym dotychczas nierozpoznanych wielkoobszarowych terenach zdegradowanych w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia informacji o ich występowaniu na obszarze swojej właściwości. Informacja zawiera dane, o których mowa w ust. 11.

4. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska weryfikuje informację, o której mowa w ust. 3, w zakresie danych, o których mowa w ust. 11 pkt 6 lit. b, c, h oraz j. Weryfikując te dane, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może w razie potrzeby żądać danych posiadanych przez organy ochrony środowiska, o których mowa w art. 376 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

5. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może zweryfikować informację, o której mowa w ust. 3, w zakresie pozostałych danych. W tym celu może:

- 1) żądać od:
  - a) starosty – danych, o których mowa w ust. 11 pkt 1–5,
  - b) starosty lub marszałka województwa – danych, o których mowa w ust. 11 pkt 6 lit. a oraz d–g,
  - c) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – danych, o których mowa w ust. 11 pkt 6 lit. m,
  - d) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego – danych, o których mowa w ust. 11 pkt 6 lit. i;

2) wykorzystać informacje zgromadzone w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101c ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o którym mowa w art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187).

6. Podmioty wymienione w ust. 5 zdanie drugie pkt 1 przekazują żądane dane wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 5 zdanie drugie pkt 1, a w przypadku nieposiadania żądanych danych albo ich części lub w przypadku trudności w zgromadzeniu tych danych informują wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakresie brakujących danych i przyczynach braku lub trudności w zgromadzeniu tych danych.

7. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje zmiany danych zawartych w informacji, o której mowa w ust. 3, jeżeli w wyniku weryfikacji stwierdzi ich niezgodność z posiadanymi przez ten organ danymi. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje zweryfikowaną informację Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia jej otrzymania. Jeżeli weryfikacja informacji wykaże, że teren, którego ta informacja dotyczy, nie może być uznany za wielkoobszarowy teren zdegradowany, wojewódzki inspektor ochrony środowiska zwraca tę informację wraz z uzasadnieniem organowi, który ją przekazał.

8. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może samodzielnie zidentyfikować dotychczas nierozpoznane wielkoobszarowe tereny zdegradowane, w szczególności na podstawie informacji uzyskanych podczas wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–4, 8, 14 i 17 oraz ust. 1a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 824 i 1195). W takim przypadku wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje niezwłocznie Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz właściwemu wójtowi, burmistrzowi albo prezydentowi miasta, a w przypadku terenu zamkniętego – regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, informację o zidentyfikowanym dotychczas nierozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym. Informacja zawiera dane, o których mowa w ust. 11.

9. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi ewidencję wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, zarówno tych rozpoznanych, jak i dotychczas nierozpoznanych, zwaną dalej „ewidencją”, w postaci bazy danych zapisanej na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57, 1123, 1234 i 1703). W ewidencji zamieszcza się dane o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych zawarte w informacji przekazanej na podstawie ust. 7 lub 8, w terminie sześciu miesięcy od dnia jej otrzymania. Informację o dokonaniu wpisu wielkoobszarowego terenu zdegradowanego do ewidencji Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje władającemu nieruchomością na adres wskazany w ewidencji gruntów i budynków.

10. Dokonując wpisu wielkoobszarowego terenu zdegradowanego do ewidencji, Główny Inspektor Ochrony Środowiska może dokonywać zmian danych zawartych w informacji przekazanej na podstawie ust. 7 lub 8, jeżeli stwierdzi jej niezgodność z posiadanymi przez ten organ danymi. Główny Inspektor Ochrony Środowiska nie dokonuje wpisu wielkoobszarowego terenu zdegradowanego do ewidencji, jeżeli weryfikacja informacji przekazanej na podstawie ust. 7 lub 8 wykaże, że teren, którego ta informacja dotyczy, nie może być uznany za wielkoobszarowy teren zdegradowany. W takim przypadku Główny Inspektor Ochrony Środowiska zwraca tę informację wraz z uzasadnieniem wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, który ją przekazał, oraz organowi, który ją przekazał wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

11. W ewidencji gromadzi się dane o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych zawarte w informacji przekazanej na podstawie ust. 7 lub 8 oraz zweryfikowane na podstawie ust. 10, w tym dane o:

- 1) adresie danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego;
- 2) szacowanej albo potwierdzonej powierzchni danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego w ha;
- 3) rodzaju działalności przemysłowej, która jest obecnie lub była w przeszłości prowadzona na danym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym;
- 4) numerach działek ewidencyjnych wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego wraz ze wskazaniem dla każdej z nich władającego nieruchomością, w tym jego imienia i nazwiska albo nazwy, jego adresu zamieszkania albo siedziby, rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacji, czy ogłoszono w stosunku do niego upadłość;
- 5) imionach i nazwiskach albo nazwach właścicieli działek wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego oraz podmiotów posiadających inny tytuł prawny do tych działek oraz adresach ich zamieszkania albo siedziby, a także informacje o obciążeniu tych działek ograniczonymi prawami rzeczowymi;

- 6) występujących na danym wielkoobszarowym terenie zdegradowanych składowiskach historycznych odpadów przemysłowych oraz miejscach gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, w tym odrębnie dla każdego składowiska lub miejsca dane o:
- a) lokalizacji – przez podanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz całkowitej powierzchni, a także wykazu współrzędnych określających granice składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych,
  - b) ilości nagromadzonych odpadów wyrażonej w Mg i m³, przy czym może być to ilość szacunkowa,
  - c) rodzaju nagromadzonych odpadów – przez podanie kodu odpadów zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, przy czym w przypadku gdy nie jest możliwe podanie kodu odpadów, należy przedstawić informacje w formie opisu,
  - d) okresie, w którym odpady były składowane lub gromadzone, lub inne informacje pozwalające na określenie okresu nagromadzenia odpadów, przy czym gdy nie jest możliwe precyzyjne wskazanie tego okresu, dopuszcza się jego orientacyjne wskazanie,
  - e) sposobie składowania lub gromadzenia odpadów, przy czym należy wskazać w szczególności, czy odpady są zabezpieczone przed wpływem czynników atmosferycznych, znajdują się na otwartej przestrzeni czy w zamkniętym pomieszczeniu, są składowane bezpośrednio na powierzchni ziemi czy w workach, pojemnikach lub luzem,
  - f) wydanych decyzjach w sprawach związanych z gromadzeniem, składowaniem lub usuwaniem odpadów, wraz z podaniem ich podstawy prawnej, daty wydania, oznaczenia i organu wydającego te decyzje,
  - g) posiadaczu odpadów, w tym jego imieniu i nazwisku albo nazwie, jego adresie zamieszkania albo siedzibie, rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacji, czy ogłoszono w stosunku do niego upadłość,
  - h) wynikach badań odpadów, o ile takie informacje są dostępne,
  - i) budowie geologicznej i hydrogeologicznej wielkoobszarowego terenu zdegradowanego,
  - j) szacowanej albo potwierdzonej wielkości emisji w rozumieniu art. 3 pkt 43 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska do gleby, ziemi, wód i powietrza,
  - k) zasobach środowiska, w szczególności o wodach powierzchniowych, wodach podziemnych, glebie i ziemi oraz powietrzu, na które oddziałuje składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, w szczególności naruszeniu standardów jakości tych komponentów środowiska, o ile takie dane są dostępne i zostały potwierdzone badaniami,
  - l) jednolitych częściach wód powierzchniowych w rozumieniu art. 16 pkt 20 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolitych częściach wód podziemnych w rozumieniu art. 16 pkt 19 tej ustawy oraz obszarach chronionych w rozumieniu art. 16 pkt 32 tej ustawy, na których znajduje się składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, wraz z ich lokalizacją na mapie,
  - m) formach ochrony przyrody, na które oddziałuje składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych,
  - n) oddziaływaniu składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych na zdrowie ludzi, o ile takie dane są dostępne i zostały potwierdzone badaniami, albo możliwym oddziaływaniu składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych na zdrowie ludzi, wynikającym z bliskiej odległości od gruntów uprawnych, ogrodów, parków, placów zabaw, terenów sportowych, budynków mieszkalnych i użytkowych, zasobów wody pitnej i ujęć wody.

12. Główny Inspektor Ochrony Środowiska występuje co sześć miesięcy do organów, o których mowa w ust. 3, z wnioskiem o informację, czy dane, o których mowa w ust. 11, zawarte w ewidencji uległy zmianie. Właściwy organ przekazuje informację w terminie miesiąca od dnia otrzymania wystąpienia, przekazując zmienione dane albo informację, że nie uległy one zmianie. Na podstawie otrzymanej informacji Główny Inspektor Ochrony Środowiska aktualizuje ewidencję.

13. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przygotowuje i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu, co dwa lata, w terminie do końca lutego, zbiorczy wyciąg z ewidencji zawierający wskazanie wielkoobszarowych terenów zdegradowanych wpisanych do ewidencji z podziałem na województwa, wraz z podaniem dla każdego z tych terenów odrębnie danych, o których mowa w ust. 11.

Art. 4. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska zapewnia bezpieczeństwo przetwarzanych danych, informacji oraz dokumentów, które otrzymał w związku z prowadzeniem ewidencji, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w celu realizacji zadań związanych z prowadzeniem ewidencji przetwarza dane osobowe i jest administratorem tych danych.

3. Dane, o których mowa w art. 3 ust. 11, przechowuje się przez pięćdziesiąt lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym został dokonany wpis do ewidencji, przy czym dane osobowe przechowuje się przez dwadzieścia lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym został dokonany wpis do ewidencji.

4. Dane osobowe, o których mowa w art. 3 ust. 11, podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

5. Informacji, które zawierają dane, o których mowa w art. 3 ust. 11, do których przetwarzania mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 756, 1030 i 1532), lub wyłączonych z udostępniania na podstawie odrębnych przepisów nie wprowadza się do ewidencji.

Art. 5. 1. Organem właściwym w sprawach prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych jest:

- 1) wójt, burmistrz albo prezydent miasta,
- 2) w przypadku gdy w skład wielkoobszarowego terenu zdegradowanego wchodzi teren zamknięty:
  - a) regionalny dyrektor ochrony środowiska dla tego terenu zamkniętego,
  - b) wójt, burmistrz albo prezydent miasta dla pozostałej części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego,
- 3) w przypadku gdy wielkoobszarowy teren zdegradowany jest położony na obszarze co najmniej dwóch gmin – wójt, burmistrz albo prezydent miasta, będący organem wykonawczym gminy, na której obszarze znajduje się większa część powierzchni wielkoobszarowego terenu zdegradowanego

– zwani dalej „właściwym organem”.

2. Zadania w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, z wyjątkiem działań prowadzonych na terenach zamkniętych, stanowią zadania własne gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688).

Art. 6. 1. Właściwy organ wykonuje kompleksową ocenę stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, zwaną dalej „kompleksową oceną”, oraz opracowuje projekt planu poprawy stanu środowiska na tym terenie, zwanego dalej „planem”, na podstawie tej oceny, po objęciu przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu tej oceny i opracowaniu tego projektu wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4.

2. Kompleksowa ocena obejmuje:

- 1) badania właściwości odpadów;
- 2) badania zanieczyszczenia powierzchni ziemi zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 3) badania zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz sporządzenie mapy wskazującej położenie wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, w tym składowisk historycznych odpadów przemysłowych i miejsc gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, względem zlewni jednolitych części wód powierzchniowych w rozumieniu art. 16 pkt 20 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne lub jednolitych części wód podziemnych w rozumieniu art. 16 pkt 19 tej ustawy oraz obszarów chronionych w rozumieniu art. 16 pkt 32 tej ustawy;
- 4) badania zanieczyszczenia powietrza, o ile w ramach badań, o których mowa w pkt 1 lub 2, stwierdzono w odpadach lub powierzchni ziemi obecność substancji lotnych mogących oddziaływać na zdrowie ludzi;
- 5) inne niezbędne badania konieczne do opracowania projektu planu.

3. Badania, o których mowa w ust. 2, w tym pobieranie próbek, są wykonywane przez laboratorium posiadające w danym zakresie akredytację w rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r. poz. 215) lub laboratorium posiadające certyfikat systemu zarządzania jakością obejmujący wykonywane badania.

4. Na czas wykonywania kompleksowej oceny przy granicy składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, lub obszaru, na którym przeprowadza się badania zanieczyszczenia powierzchni ziemi, rozmieszcza się tablice ostrzegawcze w miejscach, gdzie jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa osób postronnych.

5. Wykonując kompleksową ocenę, można wykorzystywać wyniki badań, o ile spełniają wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa oraz mogą być wykorzystane do przygotowania projektu planu.

6. Właściwy organ określa, w drodze decyzji skierowanej do władającego nieruchomością, termin udostępnienia tej nieruchomości właściwemu organowi lub upoważnionej przez niego osobie w celu wykonania kompleksowej oceny, w tym badań, oraz zakres i sposób wykonania tej oceny, w tym badań. Ustalając termin udostępnienia nieruchomości, właściwy organ bierze pod uwagę rodzaj prowadzonej na tej nieruchomości działalności oraz czas niezbędny do przygotowania nieruchomości do wykonania kompleksowej oceny, w tym badań. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

7. Władający nieruchomością udostępnia nieruchomość oraz umożliwia wykonanie badań w terminie, w zakresie i w sposób, które są określone w decyzji, o której mowa w ust. 6. W przypadku gdy nie można ustalić władającego nieruchomością, nie wydaje się decyzji, o której mowa w ust. 6, a właściwemu organowi lub upoważnionej przez niego osobie przysługuje prawo wstępu na tę nieruchomość w celu wykonania kompleksowej oceny, w tym badań.

8. W przypadku nieruchomości położonej na terenie zamkniętym termin udostępnienia tej nieruchomości właściwemu organowi lub upoważnionej przez niego osobie w celu wykonania kompleksowej oceny, w tym badań, oraz zakres i sposób wykonania tej oceny, w tym badań, określa porozumienie między właściwym organem a właściwym zarządcą terenu zamkniętego lub innym podmiotem zarządzającym terenem zamkniętym. Zawierając porozumienie, strony biorą pod uwagę konieczność zachowania bezpieczeństwa działalności prowadzonej na terenie zamkniętym oraz zachowania celu kompleksowej oceny, w tym badań.

9. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w ust. 8, albo niewykonania tego porozumienia przez właściwego zarządcę terenu zamkniętego lub inny podmiot zarządzający terenem zamkniętym właściwy organ wydaje decyzję, o której mowa w ust. 6, skierowaną do tego zarządcy lub tego podmiotu. Wydając decyzję, właściwy organ uwzględnia konieczność zachowania bezpieczeństwa działalności prowadzonej na terenie zamkniętym.

10. W przypadku gdy władający nieruchomością albo właściwy zarządca terenu zamkniętego lub inny podmiot zarządzający terenem zamkniętym nie udostępniają nieruchomości lub uniemożliwiają wykonanie kompleksowej oceny, w tym badań, w terminie, w zakresie i w sposób, które są określone w decyzji wydanej na podstawie ust. 6 albo 9, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.²⁾).

11. Za szkody powstałe na nieruchomości w wyniku wykonywania kompleksowej oceny przysługuje od gminy, w przypadku gdy organem właściwym jest wójt, burmistrz albo prezydent miasta, albo od Skarbu Państwa, w przypadku gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska, odszkodowanie ustalane na zasadach wynikających z przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 i 1615).

12. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 11, wypłaca właściwy organ.

13. Władający nieruchomością, która znajduje się na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, i posiadacz odpadów znajdujących się na tym terenie przekazują na pisemny wniosek właściwego organu wszelkie znajdujące się w ich posiadaniu informacje i dokumenty dotyczące stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w tym również informacje i dokumenty o historii tego terenu mogące mieć wpływ na zanieczyszczenie środowiska, a w przypadku gdy nie posiadają takich informacji i dokumentów – składają pisemne oświadczenie o ich nieposiadaniu.

14. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 13, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1301, 1692, 1967, 2127, 2180, 2600, 2640 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 556, 614, 852, 1059, 1130, 1193, 1369, 1429, 1523 i 1681.

15. Projekt planu zawiera informacje o planowanym sposobie i harmonogramie:

- 1) usuwania odpadów ze składowisk historycznych odpadów przemysłowych lub miejsc gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych lub zabezpieczenia powierzchni składowisk historycznych odpadów przemysłowych lub miejsc gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, lub ich rekultywacji, a także zagospodarowania odpadów wytwarzanych w wyniku tych działań, przy czym jeżeli w ramach usuwania odpadów planuje się wydobywanie odpadów ze składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub z miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, zawiera także:
  - a) informacje o rodzaju i szacunkowej masie odpadów przewidzianych do wydobycia,
  - b) informacje o technicznym sposobie wydobywania odpadów,
  - c) informacje o sposobie zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na życie lub zdrowie ludzi oraz na środowisko,
  - d) opis oddziaływania planowanego wydobywania odpadów na środowisko,
  - e) opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadku zamkniętego składowiska odpadów albo jego części – także opis działań rekultywacyjnych;
- 2) przetwarzania odpadów, jeżeli przetwarzanie odpadów wytwarzanych w wyniku działań, o których mowa w pkt 1, w celu usunięcia z nich zanieczyszczeń odbywa się w tymczasowej instalacji lub urządzeniu, zlokalizowanych na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym albo poza instalacją lub urządzeniem na nieruchomości położonej na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w tym zawiera:
  - a) oznaczenie miejsca przetwarzania odpadów,
  - b) wskazanie:
    - miejsca i sposobu magazynowania odpadów oraz rodzaju magazynowanych odpadów,
    - maksymalnej masy poszczególnych rodzajów odpadów i maksymalnej łącznej masy wszystkich rodzajów odpadów, które mogą być magazynowane w tym samym czasie oraz które mogą być magazynowane w okresie roku,
    - największej masy odpadów, które mogłyby być magazynowane w tym samym czasie w instalacji, obiekcie budowlanym lub jego części lub innym miejscu magazynowania odpadów, wynikającej z wymiarów instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów,
    - całkowitej pojemności (wyrażonej w Mg) instalacji lub urządzenia, lub ich części, lub innego miejsca magazynowania odpadów,
  - c) szczegółowy opis stosowanej metody lub metod przetwarzania odpadów oraz opis procesu technologicznego z podaniem rocznej mocy przerobowej instalacji lub urządzenia;
- 3) rekultywacji gruntów, o ile jest konieczna, w tym o:
  - a) terenie wymagającym przeprowadzenia rekultywacji – przez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz ich powierzchni,
  - b) kierunku i terminie wykonania rekultywacji gruntów;
- 4) remediacji – w przypadku gdy stwierdzono zanieczyszczenie powierzchni ziemi, w tym o:
  - a) terenie wymagającym przeprowadzenia remediacji – przez wskazanie adresu i numerów działek ewidencyjnych oraz ich powierzchni,
  - b) aktualnym i, o ile jest to możliwe, planowanym sposobie użytkowania zanieczyszczonego terenu,
  - c) właściwościach gleby oraz rodzaju pokrycia terenu, w tym roślinności i zabudowie,
  - d) nazwach substancji powodujących ryzyko w rozumieniu art. 3 pkt 37a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska wraz z wynikami badań zanieczyszczenia gleby i ziemi tymi substancjami wykonanymi przez laboratorium posiadające w badanym zakresie akredytację w rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności lub laboratorium posiadające certyfikat systemu zarządzania jakością obejmujący wykonywane badania,
  - e) nazwach substancji powodujących ryzyko w rozumieniu art. 3 pkt 37a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz ich zawartości w glebie i w ziemi, do jakich doprowadzi remediacja,

- f) ocenie występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, o którym mowa w art. 1011 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
  - g) budowie geologicznej i warunkach hydrogeologicznych niezbędnych do dokonania oceny, o której mowa w lit. f, o ile zachodzi taka potrzeba,
  - h) planowanym sposobie przeprowadzenia remediacji,
  - i) planowanym terminie rozpoczęcia i zakończenia remediacji,
  - j) sposobie potwierdzenia przeprowadzenia remediacji oraz terminie przedłożenia dokumentacji z jej przeprowadzenia, w tym wyników badań zanieczyszczenia gleby i ziemi wykonanych przez laboratorium posiadające w badanym zakresie akredytację w rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności lub laboratorium posiadające certyfikat systemu zarządzania jakością obejmujący wykonywane badania;
- 5) przeprowadzenia działań na rzecz ochrony wód powierzchniowych lub podziemnych lub powierzchni ziemi, w szczególności budowy nieprzepuszczalnych barier poziomych lub pionowych lub systemów studni, lub pomp i oczyszczalni pozwalających na oczyszczanie wód, lub barier reaktywnych oczyszczających wody podziemne, lub kaskad i systemów napowietrzania wód, lub poletek służących fitooczyszczaniu wód, lub innych urządzeń lub instalacji służących oczyszczaniu wód – w przypadku gdy występuje zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych lub podziemnych lub powierzchni ziemi;
  - 6) odtwarzania elementów przyrodniczych, o ile jest to konieczne;
  - 7) usuwania drzew i krzewów, o ile jest to niezbędne do wykonania działań, o których mowa w pkt 1–5;
  - 8) monitoringu stanu środowiska lub monitoringu stabilności geotechnicznej odpadów składowanych lub zgromadzonych na danym terenie w trakcie wykonywania działań, o których mowa w pkt 1–6, wraz ze wskazaniem zakresu monitorowanych parametrów, czasu i częstotliwości jego prowadzenia;
  - 9) rozmieszczenia tablic ostrzegawczych przy granicy składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, lub obszaru, na którym przeprowadza się remediację powierzchni ziemi;
  - 10) ogrodzenia lub prowadzenia wizyjnego systemu kontroli składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, o ile jest to konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzi w przypadku ich przebywania na tym obszarze lub dla zachowania efektów działań, o których mowa w pkt 1–5 i 7;
  - 11) ograniczenia sposobu użytkowania nieruchomości, na której znajduje się składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, o ile jest to konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzi w przypadku ich przebywania na tym obszarze lub dla zachowania efektów działań, o których mowa w pkt 1–5 i 7;
  - 12) ogrodzenia lub ograniczenia sposobu użytkowania nieruchomości, na której:
    - a) przeprowadza się remediację powierzchni ziemi, o ile jest to konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzi w przypadku ich przebywania na tym obszarze,
    - b) są zlokalizowane instalacje lub urządzenia służące oczyszczaniu środowiska, o ile jest to konieczne dla ich prawidłowego funkcjonowania.

16. Podmiot wykonujący kompleksową ocenę oraz opracowujący projekt planu musi posiadać warunki techniczne i organizacyjne niezbędne do wykonania tej oceny lub opracowania tego projektu oraz zapewnia ich wykonanie i opracowanie przez osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora oraz wiedzę i doświadczenie zawodowe w zakresie:

- 1) inżynierii środowiska;
- 2) geologii, w tym oceny możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w środowisku;
- 3) hydrogeologii, w tym oceny możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w środowisku;
- 4) toksykologii rozumianej jako ocena wpływu substancji niebezpiecznych na organizmy, populacje i ekosystemy oraz ocena ryzyka zdrowotnego i środowiskowego wynikającego z zanieczyszczenia środowiska.

17. Działania objęte projektem planu są planowane i projektowane w taki sposób, aby uwzględniały warunki geologiczne i hydrogeologiczne na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, zapewniały stabilność geotechniczną składowanych lub zgromadzonych na tym terenie odpadów, w przypadku gdy odpady te nie są usuwane, oraz aby zapewniały stabilność budynków lub budowli położonych na tym terenie lub na terenach sąsiednich.

18. W przypadku gdy na nieruchomości, na której znajdują się działające elementy infrastruktury kolejowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 602, 967 i 1003), stwierdza się występowanie zanieczyszczenia powierzchni ziemi bez obecności odpadów, remediacja tych zanieczyszczeń nie jest objęta projektem planu, a zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest poddawane remediacji odpowiednio na podstawie przepisów o historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska lub przepisów o szkodach w środowisku określonych w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

19. W przypadku gdy na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się obszar kolejowy w rozumieniu art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, obszar objęty decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, o której mowa w art. 9o ust. 1 tej ustawy, lub obszar objęty decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o której mowa w art. 112 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463, 1506 i 1688), projekt planu zawiera dodatkowo ocenę wpływu planowanych działań na budynki lub budowle zlokalizowane w granicach tych obszarów.

Art. 7. 1. Właściwy organ sporządza i przedkłada staroście wniosek o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, zwanej dalej „decyzją w sprawie poprawy stanu środowiska”, niezwłocznie po wykonaniu kompleksowej oceny i opracowaniu projektu planu oraz po otrzymaniu informacji o możliwości finansowania działań związanych z poprawą stanu środowiska ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5, lub środków, o których mowa w art. 18 ust. 4, od ministra właściwego do spraw klimatu lub właściwego podmiotu odpowiedzialnego za wdrażanie tych środków.

2. Właściwy organ może sporządzić i przedłożyć staroście wniosek, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po wykonaniu kompleksowej oceny i opracowaniu projektu planu oraz po stwierdzeniu możliwości finansowania działań związanych z poprawą stanu środowiska ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 6.

3. Właściwy organ podejmuje działania związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym – po dniu, gdy decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się ostateczna, oraz po objęciu przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu tych działań wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4.

4. W przypadku gdy dostępne środki, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4, nie są wystarczające na wykonanie wszystkich działań zawartych w projekcie planu, wniosek, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć wykonania działań na części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego. Część wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, która ma zostać objęta tymi działaniami, wskazuje właściwy organ na podstawie projektu planu, w pierwszej kolejności uwzględniając obszar, na którym stwierdzono największe istotne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 1, w których organem właściwym do sporządzenia i przedłożenia wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska jest prezydent miasta na prawach powiatu sprawujący funkcję starosty, podlega on wyłączeniu na zasadach określonych w rozdziale 5 działu I ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803), przy czym organem wyższego stopnia jest w tym przypadku wojewoda, który do załatwienia sprawy wyznacza starostę albo innego prezydenta miasta na prawach powiatu sprawującego funkcję starosty.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się:

- 1) kompleksową ocenę oraz sporządzony na jej podstawie projekt planu wraz z harmonogramem i terminem jego wykonania;
- 2) oszacowanie kosztów wykonania projektowanego planu wraz ze wskazaniem planowanych źródeł ich finansowania, przy czym oszacowanie kosztów przedstawia się w ujęciu ogólnym oraz w rozbiciu na szacowane koszty działań na poszczególnych nieruchomościach, na których plan będzie wykonywany, a także podział kosztów obsługi przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym ujęty proporcjonalnie do powierzchni tych nieruchomości;
- 3) wykaz nieruchomości, na których projektowany plan będzie wykonywany, który zawiera:
  - a) wskazanie nieruchomości z podaniem oznaczeń z księgi wieczystej lub zbioru dokumentów prowadzonego dla tej nieruchomości oraz z ewidencji gruntów i budynków,
  - b) wskazanie działań związanych z poprawą stanu środowiska na danym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, do których wykonania nieruchomość jest niezbędna,
  - c) powierzchnię nieruchomości, a jeżeli projekt planu obejmuje tylko jej część – powierzchnię tej części i całej nieruchomości,
  - d) wskazanie dotychczasowego sposobu korzystania z nieruchomości i stanu jej zagospodarowania,

- e) imiona i nazwiska albo nazwy właścicieli działek wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego oraz podmiotów posiadających inny tytuł prawny do tych działek oraz adresy ich zamieszkania albo siedziby,
  - f) informacje o obciążeniu działek wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego ograniczonymi prawami rzeczowymi i wskazanie osoby, której przysługują ograniczone prawa rzeczowe na nieruchomości, w tym imię i nazwisko albo nazwę oraz adres jej zamieszkania albo siedziby,
  - g) wypis z ewidencji gruntów i budynków wraz z kopią mapy ewidencyjnej oraz wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli został uchwalony,
  - h) mapę z rejestrem nieruchomości, na których ma być wykonany projektowany plan, a w przypadku gdy projekt planu dotyczy tylko części nieruchomości – mapę z podziałem i rejestrem nieruchomości,
  - i) odpis księgi wieczystej albo oświadczenie przedstawiające aktualny stan wpisów w księdze wieczystej założonej dla nieruchomości wraz ze wskazaniem numeru księgi wieczystej albo zaświadczenie o stanie prawnym, który wynika ze zbioru dokumentów prowadzonego dla tej nieruchomości, a w przypadku ich braku – zaświadczenie właściwego sądu stwierdzające, że nieruchomość nie ma założonej księgi wieczystej lub że nie jest dla niej prowadzony zbiór dokumentów,
  - j) wskazanie nieruchomości podlegających wywłaszczeniu albo czasowemu zajęciu w celu wykonania projektowanego planu, przy czym w przypadku nieruchomości, które mają być wywłaszczone, wykaz zawiera dodatkowo informacje o:
    - prawach podlegających wywłaszczeniu,
    - proponowanych lokalach zamiennych oraz sposobie i terminie ich zapewnienia najemcom wywłaszczonych lokali,
    - proponowanych nieruchomościach zamiennych oraz sposobie i terminie ich zapewnienia władającym wywłaszczonymi nieruchomościami, jeżeli właściwy organ takie oferuje,
    - innych okolicznościach istotnych w sprawie wywłaszczenia;
- 4) wykaz decyzji z zakresu ochrony środowiska dotyczących obszaru stanowiącego wielkoobszarowy teren zdegradowany albo jego część, które wygasają w całości albo w części z mocy prawa w związku z wykonaniem projektowanego planu, w szczególności z uwagi na brak możliwości egzekucji obowiązków wynikających z tych decyzji albo sprzeczności tych decyzji z projektowanym planem, a także w przypadku decyzji nakładających na Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego obowiązki w zakresie ochrony środowiska, których zakres częściowo albo całkowicie pokrywałby się z projektowanym planem, w tym:
- a) decyzji o usunięciu odpadów wydanej na podstawie art. 26 ust. 2 lub art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - b) decyzji o cofnięciu zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów wydanej na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - c) decyzji w sprawie zgody na wydobywanie odpadów wydanej na podstawie art. 144 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - d) decyzji dotyczącej zamknięcia składowiska odpadów w części dotyczącej rekultywacji tego składowiska, wydanej na podstawie art. 146 ust. 2 lub art. 148 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - e) decyzji o ograniczeniu oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego wydanej na podstawie art. 362 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
  - f) decyzji ustalającej plan remediacji wydanej na podstawie art. 101i ust. 4, art. 101m ust. 1 pkt 2 lub art. 101o ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
  - g) decyzji uzgadniającej warunki przeprowadzenia działań naprawczych wydanej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, decyzji nakładającej obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych wydanej na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 2 tej ustawy lub decyzji określającej zakres i sposób przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych wydanej na podstawie art. 17 ust. 2 tej ustawy,
  - h) decyzji o rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów wydanej na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,

- i) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506 i 1688),
- j) decyzji z zakresu ochrony środowiska wydanych przed obowiązywaniem przepisów, o których mowa w lit. a–i, w szczególności:
  - decyzji wydanych na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o utrzymaniu czystości i porządku w miastach i osiedlach (Dz. U. poz. 167),
  - decyzji ustalających działania mające na celu usunięcie przyczyn szkodliwego oddziaływania na środowisko lub działania mające na celu usunięcie zagrożenia i przywrócenie środowiska do stanu właściwego, wydanych na podstawie art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 r. poz. 196, z późn. zm.³⁾),
  - pozwolenia na budowę składowiska odpadów, w części określającej wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska, ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich oraz określającej sposób i termin rekultywacji terenu składowiska odpadów, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. poz. 592, z późn. zm.⁴⁾);
- 5) wykaz decyzji z zakresu ochrony środowiska dotyczących obszaru stanowiącego wielkoobszarowy teren zdegradowany albo jego część, które zachowują moc, o ile określone w nich działania są zgodne z projektowanym planem, nie będą utrudniały wykonania tego planu oraz są realizowane, a ich wykonanie jest planowane w terminach zgodnych z tym planem, w tym:
  - a) decyzji o usunięciu odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania wydanej na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - b) decyzji w sprawie zgody na wydobywanie odpadów wydanej na podstawie art. 144 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
  - c) decyzji ustalającej plan remediacji wydanej na podstawie art. 1011 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
  - d) decyzji uzgadniającej warunki przeprowadzenia działań naprawczych wydanej na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
  - e) decyzji o rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów wydanej na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- 6) wykaz toczących się postępowań w sprawie wydania decyzji, o których mowa w pkt 4 lit. a–i oraz pkt 5;
- 7) wskazanie zakresu działań zapobiegawczych lub naprawczych podjętych przed dniem złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, które powinny być kontynuowane w celu zachowania efektu tych działań.

7. Właściwy organ przekazuje organom, o których mowa w art. 8 ust. 4, projekt planu w celu wskazania informacji o wydanych decyzjach, o których mowa w ust. 6 pkt 5, oraz o toczących się postępowaniach, o których mowa w ust. 6 pkt 6.

8. Organy, o których mowa w art. 8 ust. 4, przekazują informacje, o których mowa w ust. 7, w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania ich przekazania.

9. Organy administracji publicznej, spółki prawa handlowego będące państwowymi osobami prawnymi, podmioty gospodarujące nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udostępniają nieodpłatnie właściwemu organowi dane niezbędne do sporządzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w tym dane zawarte w prowadzonych przez te organy i podmioty rejestrach, ewidencjach i wykazach.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. poz. 446, z 1996 r. poz. 496 i 622, z 1997 r. poz. 553, 592, 770 i 885, z 1998 r. poz. 668, z 1999 r. poz. 1178, z 2000 r. poz. 136, 550, 718 i 1157 oraz z 2001 r. poz. 452, 497, 634, 764 i 811.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. poz. 668 i 715, z 1999 r. poz. 1178 oraz z 2000 r. poz. 136, 272, 991 i 1157.

10. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w postaci papierowej oraz w postaci elektronicznej na informatycznym nośniku danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 8. 1. Na wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1, starosta wydaje decyzję w sprawie poprawy stanu środowiska.

2. Decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska może dotyczyć całości albo części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego.

3. Decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska zawiera:

- 1) plan zawierający informacje, o których mowa w art. 6 ust. 15, oraz harmonogram i termin jego wykonania;
- 2) oszacowanie kosztów wykonania planu wraz ze wskazaniem ich źródeł finansowania, przy czym oszacowanie kosztów przedstawia się w ujęciu ogólnym oraz w rozbiciu na szacowane koszty działań na poszczególnych nieruchomościach, na których plan będzie wykonywany, a także podział kosztów obsługi przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym ujęty proporcjonalnie do powierzchni tych nieruchomości;
- 3) wykaz nieruchomości, na których plan będzie wykonywany, w tym:
  - a) wskazanie nieruchomości z podaniem oznaczeń z księgi wieczystej lub zbioru dokumentów prowadzonego dla tej nieruchomości oraz z ewidencji gruntów i budynków,
  - b) wskazanie celu związanego z poprawą stanu środowiska na danym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, do którego wykonania nieruchomość jest niezbędna,
  - c) imiona i nazwiska albo nazwy właścicieli działek wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego oraz podmiotów posiadających inny tytuł prawny do tych działek oraz adresy ich zamieszkania albo siedziby,
  - d) informacje o obciążeniu działek wchodzących w skład danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego ograniczonymi prawami rzeczowymi i wskazanie osoby, której przysługują ograniczone prawa rzeczowe na nieruchomości, w tym imię i nazwisko albo nazwę oraz adres jej zamieszkania albo siedziby,
  - e) wskazanie nieruchomości podlegających wywłaszczeniu albo czasowemu zajęciu, w celu wykonania planu, przy czym w przypadku nieruchomości wywłaszczanych dodatkowo:
    - określenie praw podlegających wywłaszczeniu,
    - zobowiązanie do zapewnienia lokali zamiennych oraz sposób i termin ich zapewnienia najemcom wywłaszczonych lokali,
    - zobowiązanie do zapewnienia nieruchomości zamiennych oraz sposób i termin ich zapewnienia władającym wywłaszczonymi nieruchomościami, jeżeli właściwy organ takie oferuje,
    - ustalenie wysokości odszkodowania;
- 4) określenie granic terenu, którego dotyczą ograniczenia, o których mowa w art. 6 ust. 15 pkt 11 i 12, w postaci wykazu współrzędnych w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych;
- 5) wykaz decyzji z zakresu ochrony środowiska, o których mowa w art. 7 ust. 6 pkt 4, które wygasają w całości albo w części z mocy prawa w związku z wykonaniem planu; w przypadku decyzji z zakresu ochrony środowiska, która wygasa w części, w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska wskazuje się zakres, w jakim ta decyzja wygasa;
- 6) wykaz toczących się postępowań w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 7 ust. 6 pkt 4, które podlegają umorzeniu z mocy prawa;
- 7) wskazanie zakresu działań zapobiegawczych lub naprawczych podjętych przed dniem wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, które powinny być kontynuowane w celu zachowania efektu tych działań;
- 8) określenie sposobu potwierdzenia wykonania planu oraz termin przedłożenia dokumentacji z jego wykonania, w tym wyników badań stanu środowiska wykonanych przez laboratorium posiadające w badanym zakresie akredytację w rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności lub laboratorium posiadające certyfikat systemu zarządzania jakością obejmujący wykonywane badania.

4. Decyzję w sprawie poprawy stanu środowiska wydaje się po zasięgnięciu opinii zarządzającego terenem zamkniętym lub innego podmiotu władającego nieruchomością na terenie zamkniętym znajdującym się na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym oraz po uzgodnieniu projektu decyzji w zakresie planu z:

- 1) marszałkiem województwa w zakresie postępowania z odpadami;
- 2) regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi oraz ocen oddziaływania na środowisko, z wyjątkiem projektu decyzji dotyczącej terenu zamkniętego;
- 3) dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie usuwania zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz innych działań mogących wpłynąć na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;
- 4) wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta, będącym organem wykonawczym gminy, na której znajduje się mniejsza część powierzchni wielkoobszarowego terenu zdegradowanego – w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3;
- 5) państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym w zakresie oceny występowania istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska i znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, o którym mowa w art. 1011 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w odniesieniu do zdrowia ludzi;
- 6) państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 7) wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta obowiązany do wykonania planu na pozostałej części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego – w przypadku terenów zamkniętych, gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

5. Starosta, występując o opinię albo uzgodnienie, o których mowa w ust. 4, przedkłada projekt decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 4, przekazują opinię albo stanowisko w sprawie uzgodnienia w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska. Nieprzekazanie opinii albo stanowiska w sprawie uzgodnienia przez podmioty, o których mowa w ust. 4, w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska uważa się za rezygnację z prawa wyrażenia opinii albo uzgodnienie warunków zawartych w tym projekcie.

7. W przypadku terenu zamkniętego decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska uwzględnia konieczność zachowania bezpieczeństwa prowadzonej na tym terenie działalności. Właściwy organ niezwłocznie zawiadamia właściwego zarządcę terenu zamkniętego lub inny podmiot zarządzający terenem zamkniętym o wydaniu decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska, przekazując kopię tej decyzji.

8. W przypadku stwierdzenia, że działania określone w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa działalności prowadzonej na terenie zamkniętym, zarządca terenu może wnieść o zmianę terminu czasowego zajęcia tej nieruchomości w celu wykonania planu lub o zmianę sposobu wykonania tego planu, pod warunkiem zachowania jego celu.

9. Starosta ogłasza w prasie miejscowej, udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującej go urzędu, a także ogłasza w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości informację o:

- 1) dniu, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna;
- 2) utracie mocy przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu określonego w ust. 3 pkt 4.

10. Do informacji, o której mowa w ust. 9 pkt 2, dołącza się załącznik stanowiący prezentację graficzną granic terenu, którego dotyczą ograniczenia, o których mowa w art. 6 ust. 15 pkt 11 i 12, z wykorzystaniem map ewidencyjnych lub mapy topograficznej pochodzącej z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

11. Wojewoda jest organem wyższego stopnia w stosunku do starosty w sprawach wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska.

Art. 9. 1. Działania związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym stanowią cel publiczny, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

2. Wywłaszczenie lub czasowe zajęcie nieruchomości w celu poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym dotyczy nieruchomości, na których:

- 1) znajdują się odpady lub
- 2) występuje zanieczyszczenie powierzchni ziemi, lub
- 3) jest konieczne zlokalizowanie niezbędnych urządzeń lub instalacji służących oczyszczaniu środowiska.

3. Wywłaszczenie nieruchomości w celu poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym dotyczy przypadków, gdy:

- 1) władający nieruchomością jest sprawcą zanieczyszczenia lub następcą prawnym sprawcy zanieczyszczenia lub przejął na własność, lub objął w użytkowanie wieczyste nieruchomość sprawcy zanieczyszczenia, a wykonanie planu bez wywłaszczenia tej nieruchomości mogłoby naruszać zasadę określoną w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska lub
- 2) władający nieruchomością na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym nie wywiązuje się z obowiązków dotyczących tej nieruchomości nałożonych ostateczną decyzją z zakresu ochrony środowiska, a nieruchomość ma być wywłaszczona w celu wykonania tych obowiązków, oraz:
  - a) upłynął termin wykonania tej decyzji i nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego albo egzekucja okazała się bezskuteczna, albo
  - b) decyzja nie wskazuje terminu wykonania tych obowiązków, a od dnia, w którym stała się ona ostateczna, upłynęło więcej niż dziesięć lat.

4. Wywłaszczenie polega na pozbawieniu, w drodze decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska, prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub innego prawa rzeczowego na nieruchomości.

5. Nieruchomość, na której znajdują się działające elementy infrastruktury kolejowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, nie podlega wywłaszczeniu.

6. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 1, starosta niezwłocznie wysyła władającemu nieruchomością na adres wskazany w ewidencji gruntów i budynków oraz właściwemu organowi zawiadomienie o ujęciu nieruchomości w wykazie, o którym mowa w art. 7 ust. 6 pkt 3, w zakresie nieruchomości przeznaczonych do wywłaszczenia w celu wykonania planu i możliwości przystąpienia do rokowań w sprawie nabycia tej nieruchomości.

7. Doręczenie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6, na adres wskazany w ewidencji gruntów i budynków jest skuteczne.

8. Starosta ogłasza w prasie miejscowej, udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, a także ogłasza w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości obwieszczenie w sprawie ujęcia nieruchomości w wykazie nieruchomości przeznaczonych do wywłaszczenia w celu wykonania planu i możliwości przystąpienia do rokowań w sprawie nabycia tej nieruchomości. Właściwy organ udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu informację o obwieszczeniu wydanym przez starostę.

9. Rokowania z władającym nieruchomością prowadzi starosta w porozumieniu z właściwym organem.

10. Rokowania przeprowadza się w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6.

11. Przystępując do rokowań, starosta w porozumieniu z właściwym organem jest uprawniony do przedstawiania:

- 1) oferty proponowanego lokalu zamiennego lub
- 2) oferty nieruchomości zamiennej, lub
- 3) propozycji ceny nabycia nieruchomości.

12. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 10, nie dojdzie do uzgodnienia ceny i warunków nabycia nieruchomości, następuje zakończenie rokowań, a nieruchomości te wskazuje się w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska jako podlegające wywłaszczeniu.

13. Przy uzgadnianiu ceny nabycia nieruchomości bierze się pod uwagę stan, przeznaczenie i wartość nieruchomości w dniu wysłania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6. Cenę nabycia nieruchomości oblicza się jako różnicę wartości rynkowej nieruchomości określonej zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz szacunkowych kosztów wykonania planu na tej nieruchomości. W przypadku gdy szacunkowe koszty wykonania planu na tej nieruchomości okażą się wyższe od rzeczywiście poniesionych, władającemu nieruchomością przysługuje zwrot różnicy między szacunkowymi a rzeczywistymi kosztami, o ile ta różnica ma wpływ na wysokość ceny nabycia nieruchomości, jeśli była brana pod uwagę przy jej obliczaniu. Zwrot różnicy następuje na podstawie decyzji wydanej z urzędu przez starostę, który wydał decyzję w sprawie poprawy stanu środowiska.

14. W przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym informację o zamiarze wywłaszczenia starosta podaje do publicznej wiadomości niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także przez ogłoszenie w prasie o zasięgu ogólnopolskim. Jeżeli wywłaszczenie dotyczy części nieruchomości, ogłoszenie zawiera również informację o zamiarze podziału tej nieruchomości. W przypadku terenu zamkniętego, w skład którego wchodzi nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, informacja o zamiarze wywłaszczenia jest przekazywana również organowi, który ustanowił ten teren, oraz zarządcy tego terenu.

15. Jeżeli w terminie dwóch miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 14, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do nieruchomości, nieruchomości te wskazuje się w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska jako podlegające wywłaszczeniu.

16. Z dniem, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna:

- 1) wywłaszczone nieruchomości stają się własnością:
  - a) Skarbu Państwa – w przypadku gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska,
  - b) gminy – w przypadku gdy organem właściwym jest jej organ wykonawczy;
- 2) wygasa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) wygasają inne prawa rzeczowe na nieruchomościach, o których mowa w pkt 1 i 2.

17. W przypadku, o którym mowa w ust. 16 pkt 1 lit. a, regionalny dyrektor ochrony środowiska otrzymuje z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwały zarząd nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa na czas wykonania na tych nieruchomościach planu.

18. W przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, w dniu, w którym decyzja w sprawie zakończenia wykonania planu stała się ostateczna, wywłaszczone nieruchomości, o których mowa w ust. 16 pkt 1 lit. b, stają się własnością gminy, na terenie której są położone. Z przekazania nieruchomości sporządza się protokół zdawczo-odbiorczy.

19. Przepisu ust. 18 nie stosuje się do nieruchomości, na których znajdują się wymagające utrzymania instalacje lub urządzenia służące oczyszczaniu środowiska.

20. Prawomocna decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stanowi podstawę do dokonania wpisu w księdze wieczystej. Wpisu dokonuje się na wniosek właściwego organu.

21. W przypadku, o którym mowa w ust. 18, wpisu w księdze wieczystej dokonuje się na wniosek organu wykonawczego gminy, która stała się właścicielem nieruchomości.

Art. 10. 1. Za wywłaszczone nieruchomości przysługuje władającemu nieruchomością oraz osobie, której przysługują ograniczone prawa rzeczowe do nieruchomości, odszkodowanie. W przypadku nieruchomości, dla których nie ustalono osób, którym przysługują prawa rzeczowe do tych nieruchomości, odszkodowanie składa się do depozytu sądowego na okres dziesięciu lat.

2. Odszkodowanie ustala starosta w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska. Wysokość odszkodowania oblicza się jako różnicę wartości rynkowej nieruchomości określonej zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz szacunkowych kosztów wykonania planu na tej nieruchomości. W przypadku gdy szacunkowe koszty wykonania planu na tej nieruchomości okażą się wyższe od rzeczywiście poniesionych, władającemu nieruchomością przysługuje zwrot różnicy między szacunkowymi a rzeczywistymi kosztami, o ile ta różnica ma wpływ na wysokość odszkodowania, jeśli była brana pod uwagę przy jego obliczaniu. Zwrot różnicy następuje na podstawie decyzji wydawanej z urzędu przez starostę, który wydał decyzję w sprawie poprawy stanu środowiska.

3. Suma wysokości odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu, z wyłączeniem kwoty, o której mowa w ust. 7, i wysokości odszkodowania z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych ustanowionych na tej nieruchomości lub na prawie użytkowania wieczystego nie może przekroczyć wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

4. Jeżeli na nieruchomościach, o których mowa w ust. 1, lub na prawie użytkowania wieczystego tych nieruchomości są ustanowione ograniczone prawa rzeczowe, wysokość odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zmniejsza się o kwotę równą wartości tych praw.

5. Jeżeli na nieruchomościach, o których mowa w ust. 1, lub na prawie użytkowania wieczystego tych nieruchomości jest ustanowiona hipoteka, wysokość odszkodowania z tytułu wygaśnięcia hipoteki ustala się w wysokości świadczenia

głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wraz z odsetkami zabezpieczonymi tą hipoteką. Odszkodowanie to podlega zaliczeniu na poczet spłaty świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wraz z odsetkami.

6. Kwotę odszkodowania z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych ustaloną na dzień wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska wypłaca się osobom, którym te prawa przysługiwały.

7. W przypadku gdy decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wyodrębniony lokal mieszkalny, wysokość odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu, powiększa się o kwotę 10 000 zł w odniesieniu do tej nieruchomości.

8. W przypadku gdy decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska dotyczy rodzinnych ogrodów działkowych założonych na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1073), podmiot, w którego interesie nastąpi likwidacja rodzinnego ogrodu działkowego albo jego części:

- 1) wypłaca działkowcom odszkodowanie za stanowiące ich własność nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działkach;
- 2) wypłaca stowarzyszeniu ogrodowemu odszkodowanie za stanowiące jego własność urządzenia, budynki i budowle rodzinnego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działki i służące do zapewnienia funkcjonowania ogrodu;
- 3) zapewnia grunty zastępcze na odtworzenie rodzinnego ogrodu działkowego.

9. Obowiązki wynikające z ust. 8 są ustalane w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, podmiot, na rzecz którego została ustanowiona hipoteka, na wniosek starosty, ma obowiązek udzielenia informacji o wysokości świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wraz z odsetkami zabezpieczonymi tą hipoteką.

11. Odszkodowanie podlega waloryzacji na dzień jego wypłaty.

12. Skarb Państwa lub gmina, które stały się właścicielem wywłaszczonych nieruchomości na podstawie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska, nie odpowiadają za spłatę zobowiązań podmiotów, które wcześniej władały tymi nieruchomościami.

Art. 11. 1. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 1, starosta niezwłocznie wysyła władającemu nieruchomością na adres wskazany w ewidencji gruntów i budynków oraz właściwemu organowi zawiadomienie o ujęciu nieruchomości w wykazie, o którym mowa w art. 7 ust. 6 pkt 3, w zakresie nieruchomości przeznaczonych do czasowego zajęcia w celu wykonania planu. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w ewidencji gruntów i budynków jest skuteczne.

2. W przypadkach innych niż określone w art. 9 ust. 3 starosta w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska orzeka o czasowym, nieodpłatnym zajęciu nieruchomości, jeżeli jest to niezbędne do wykonania planu, określając termin i sposób jej udostępnienia oraz działania, jakie na tej nieruchomości zostaną wykonane. Czasowe zajęcie nieruchomości może nastąpić na okres konieczny do wykonania tych działań.

3. Nieruchomości, na których znajdują się działające elementy infrastruktury kolejowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, podlegają czasowemu zajęciu jedynie w przypadku, gdy znajdują się na nich odpady niebezpieczne, których usunięcie jest niezbędne do wykonania planu.

4. W przypadku gdy wartość czasowo zajętej nieruchomości może wzrosnąć w wyniku wykonania planu, przed dokonaniem czasowego zajęcia jej wartość określa się według stanu na dzień wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

5. Za szkody powstałe w wyniku czasowego zajęcia nieruchomości przysługuje od gminy, w przypadku gdy organem właściwym jest wójt, burmistrz albo prezydent miasta, albo od Skarbu Państwa, w przypadku gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska, odszkodowanie ustalane na zasadach wynikających z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. Właściwy organ wypłaca odszkodowanie.

6. W przypadku gdy wartość nieruchomości, która została czasowo zajęta, wzrosła w wyniku wykonania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska, właściwy organ nakłada w drodze decyzji na władającego nieruchomością opłatę z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku wykonania planu na rzecz:

- 1) Skarbu Państwa – w przypadku gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska;
- 2) gminy – w przypadku gdy organem właściwym jest jej organ wykonawczy.

7. Decyzję w sprawie nałożenia opłaty, o której mowa w ust. 6, wydaje się z urzędu w terminie do trzech lat od dnia, w którym decyzja w sprawie zakończenia wykonania planu stała się ostateczna.

8. Ustalenie wysokości opłaty, o której mowa w ust. 6, następuje po określeniu wartości nieruchomości zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami według stanu na dzień, w którym decyzja w sprawie zakończenia wykonania planu stała się ostateczna.

9. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 6, jest równa różnicy między wartością nieruchomości określoną zgodnie z ust. 8 oraz wartością nieruchomości określoną na dzień wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska.

10. Opłatę, o której mowa w ust. 6, wnosi się w terminie miesiąca od dnia, w którym decyzja o ustaleniu opłaty stała się ostateczna, na rachunek bankowy wskazany w tej decyzji.

11. W przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi władającego nieruchomością, władający nieruchomością może wystąpić do właściwego organu z wnioskiem o:

- 1) odroczenie terminu wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 6, nie dłużej niż o dziesięć lat albo
- 2) rozłożenie opłaty, o której mowa w ust. 6, na raty, nie więcej niż na dziesięć rocznych rat.

12. Odroczenie terminu wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 6, albo rozłożenie jej na raty następuje w drodze decyzji.

13. W decyzji, o której mowa w ust. 12, określa się odroczony termin wniesienia opłaty albo wysokość rat i terminy ich wniesienia.

14. Należność z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 6, której termin wniesienia został odroczony albo która została rozłożona na raty, podlega zabezpieczeniu na rzecz właściwego organu przez ustanowienie hipoteki na nieruchomości, o której mowa w ust. 6. Ostateczna decyzja, o której mowa w ust. 12, stanowi podstawę do dokonania wpisu w księdze wieczystej.

15. Należność z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 6, której termin wniesienia został odroczony albo która została rozłożona na raty, podlega oprocentowaniu w wysokości równej stopie referencyjnej, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

16. Od opłaty, o której mowa w ust. 6, albo od raty tej opłaty, nieuiszczonej w terminie, nalicza się odsetki jak dla zaległości podatkowych.

17. Do dochodzenia należności z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 6, i odsetek stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 12. 1. Z dniem wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska zawieszają się postępowania, o których mowa w art. 7 ust. 6 pkt 6.

2. Z dniem, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna:

- 1) wygasają w całości albo w części z mocy prawa decyzje, o których mowa w art. 8 ust. 3 pkt 5;
- 2) umarza się z mocy prawa postępowania, o których mowa w art. 8 ust. 3 pkt 6.

3. Starosta przesyła kopię decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska do organów właściwych do:

- 1) wydania decyzji, o których mowa w art. 8 ust. 3 pkt 5, a także w miarę możliwości do adresatów tych decyzji,
- 2) prowadzenia postępowań, o których mowa w art. 8 ust. 3 pkt 6

– informując jednocześnie o skutkach prawnych, o których mowa w ust. 2.

4. Z dniem, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna, właściwy organ staje się posiadaczem odpadów zgromadzonych na wyłączonej lub czasowo zajętej nieruchomości. Właściwy organ przejmuje obowiązki posiadacza odpadów w zakresie ich usuwania lub wydobywania określone w decyzjach, o których mowa w art. 7 ust. 6 pkt 4 lit. a–e oraz j, które wygasają w całości albo w części z mocy prawa w związku z wykonaniem planu.

Art. 13. 1. W przypadku gdy decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna, w zakresie objętych nią działań i nieruchomości nie wydaje się:

- 1) decyzji o usunięciu odpadów na podstawie art. 26 ust. 2 lub art. 26a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 2) zezwolenia na przetwarzanie odpadów na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 15 pkt 2;

- 3) decyzji o cofnięciu zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 4) decyzji w sprawie zgody na wydobywanie odpadów na podstawie art. 144 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 5) decyzji dotyczącej zamknięcia składowiska odpadów, w części dotyczącej rekultywacji tego składowiska, na podstawie art. 146 ust. 2 lub art. 148 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 6) decyzji o ograniczeniu oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego na podstawie art. 362 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 7) decyzji ustalającej plan remediacji na podstawie art. 101l ust. 4, art. 101m ust. 1 pkt 2 lub art. 101o ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 8) decyzji uzgadniającej warunki przeprowadzenia działań naprawczych na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, decyzji nakładającej obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 2 tej ustawy lub decyzji określającej zakres i sposób przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub naprawczych na podstawie art. 17 ust. 2 tej ustawy;
- 9) decyzji o rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- 10) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Po dniu, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna, regionalny dyrektor ochrony środowiska nie podejmuje działań zapobiegawczych lub naprawczych na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym objętym tą decyzją.

3. Do dnia, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stanie się prawomocna, regionalny dyrektor ochrony środowiska może podejmować lub kontynuować działania zapobiegawcze lub naprawcze na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym objętym tą decyzją.

4. W przypadku gdy w okresie między dniem złożenia wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska a dniem jej wydania regionalny dyrektor ochrony środowiska podejmie nowe działania zapobiegawcze lub naprawcze na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwy organ w celu uzupełnienia wniosku o wydanie tej decyzji o te działania.

5. W przypadku gdy w okresie między dniem wydania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska a dniem, w którym ta decyzja stała się prawomocna, regionalny dyrektor ochrony środowiska podejmie działania zapobiegawcze lub naprawcze na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwy organ. Zawiadomienie zawiera wskazanie tych działań, ich zakres, sposób i termin wykonania.

6. Działania zapobiegawcze lub naprawcze podjęte na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie mogą być kontynuowane w przypadkach, o których mowa w ust. 3–5, przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska po dniu, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna w zakresie wskazanym odpowiednio w tej decyzji lub w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 5.

7. W dniu, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna, tracą moc ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu określonego w art. 8 ust. 3 pkt 4.

8. Ustalenia decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska uwzględnia się w postępowaniach w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, inwestycja, dla której zostało wydane ostateczne pozwolenie na budowę, albo inwestycja, dla której dokonano zgłoszenia na podstawie art. 30 ust. 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.⁵⁾), do którego organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu, może być realizowana zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

10. W przypadku gdy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanej przed dniem, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się prawomocna, dla inwestycji wydano pozwolenie na budowę albo gdy dla inwestycji podlegającej zgłoszeniu na podstawie art. 30 ust. 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu, inwestycja może być realizowana zgodnie z tym pozwoleniem na budowę albo tym zgłoszeniem.

11. Do gruntów leśnych objętych decyzją w sprawie poprawy stanu środowiska nie stosuje się przepisów art. 11 i art. 12 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz postanowień planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1356 i 1688).

12. Do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na gruntach niebędących gruntami leśnymi objętych decyzją w sprawie poprawy stanu środowiska nie stosuje się przepisów o ochronie przyrody w zakresie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na ich usunięcie oraz opłat z tym związanych.

13. Do rekultywacji gruntów objętych decyzją w sprawie poprawy stanu środowiska nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

14. Do remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi objętej decyzją w sprawie poprawy stanu środowiska nie stosuje się przepisów art. 101h i art. 101i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

15. Jeżeli decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska w zakresie objętych nią działań przewiduje remediację, po wydaniu oraz po wykonaniu tej decyzji właściwy organ przekazuje regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska odpowiednio informację o wydaniu albo o wykonaniu tej decyzji. Informacja o wydaniu decyzji zawiera odpowiednio dane, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 101c ust. 12 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska albo art. 26a ust. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

16. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 15, regionalny dyrektor ochrony środowiska wprowadza informację o rozpoczęciu lub o wykonaniu remediacji odpowiednio do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101c ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, albo do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o którym mowa w art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

17. W przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 4, ewidencję odpadów, o której mowa w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, prowadzi:

- 1) właściwy organ, w zakresie, w jakim samodzielnie gospodaruje odpadami lub
  - 2) podmiot, w zakresie, w jakim na rzecz właściwego organu gospodaruje odpadami
- od momentu rozpoczęcia wykonywania planu w zakresie działań objętych tą ewidencją.

Art. 14. 1. Właściwy organ wykonuje działania określone w planie.

2. Podmiot wykonujący działania określone w planie musi posiadać kompetencje, doświadczenie oraz warunki techniczne i organizacyjne w zakresie prowadzenia tych działań, które gwarantują należyte ich wykonanie.

Art. 15. 1. Instalacje lub urządzenia służące oczyszczaniu środowiska niezbędne do wykonania planu lokalizuje się na nieruchomościach, których władającym jest właściwy organ.

2. Do lokalizacji instalacji lub urządzeń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

3. Właściwy organ zapewnia funkcjonowanie instalacji lub urządzeń, o których mowa w ust. 1, a także utrzymuje funkcjonowanie tych instalacji lub urządzeń po wykonaniu planu, o ile jest to konieczne dla zachowania właściwego stanu środowiska.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 553, 967, 1506, 1597, 1681 i 1688.

Art. 16. 1. Zakazuje się przenoszenia własności lub oddawania w użytkowanie wieczyste nieruchomości albo ich części wywłaszczonych na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na których jest wykonywana decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska, do dnia, w którym decyzja w sprawie zakończenia wykonania planu stała się ostateczna.

2. W przypadku przeniesienia własności albo oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości albo ich części, o których mowa w ust. 1, przed upływem dziesięciu lat następujących po roku, w którym decyzja w sprawie zakończenia wykonania planu stała się ostateczna, właściwy organ informuje Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zależności od tego, który fundusz udzielił wsparcia, o którym mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–3 lub ust. 4, o tej czynności oraz zwraca środki finansowe uzyskane na wykonanie planu, do wysokości ceny uzyskanej z przeniesienia własności tej nieruchomości albo jej części lub sumy opłaty za ustanowienie użytkowania wieczystego oraz opłat rocznych, na rachunek bankowy funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z którego uzyskano środki finansowe, w terminie czternastu dni od dnia dokonania sprzedaży nieruchomości.

3. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 2, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zależności od tego, który fundusz udzielił wsparcia, o którym mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–3 lub ust. 4, wzywa właściwy organ do zwrotu środków w terminie czternastu dni od dnia doręczenia wezwania.

4. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zależności od tego, który fundusz udzielił wsparcia, o którym mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–3 lub ust. 4, wydaje decyzję określającą wysokość środków podlegających zwrotowi i termin ich zwrotu.

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw klimatu.

6. Do spraw dotyczących należności, o których mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.⁶⁾), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują odpowiednio Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo właściwemu wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

7. W przypadku gdy przed dniem wystosowania wezwania, o którym mowa w ust. 3, lub przed dniem wydania decyzji, o której mowa w ust. 4, środki, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–3 lub ust. 4, uzyskane na wykonanie planu zostały zwrócone w całości albo w części przez właściwy organ, na podstawie określonej w przepisach odrębnych, w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3, lub w decyzji, o której mowa w ust. 4, nie ujmuje się kwot uprzednio zwróconych.

Art. 17. 1. Starosta dokonuje oceny wykonania planu, która polega na stwierdzeniu zgodności zakresu, sposobu i harmonogramu przeprowadzonych działań związanych z poprawą stanu środowiska z planem na podstawie dokumentacji przedłożonej zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 8.

2. Dokonując oceny wykonania planu, starosta zasięga opinii:

- 1) marszałka województwa w zakresie postępowania z odpadami;
- 2) regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi;
- 3) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie usuwania zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz innych działań mogących wpłynąć na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;
- 4) wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, będącego organem wykonawczym gminy, na której znajduje się mniejsza część powierzchni wielkoobszarowego terenu zdegradowanego – w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3;
- 5) państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w zakresie oceny występowania istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska i znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, o którym mowa w art. 1011 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w odniesieniu do zdrowia ludzi;
- 6) państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2707 oraz z 2023 r. poz. 180, 326, 511, 556, 614, 1059, 1193, 1234, 1450, 1598 i 1705.

7) wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, obowiązanych do wykonania planu na pozostałej części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego – w przypadku terenów zamkniętych, gdy organem właściwym jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

3. Na wniosek starosty wojewódzki inspektor ochrony środowiska przeprowadza kontrolę wykonania planu.

4. W przypadku gdy stwierdzono niezgodność przeprowadzonych działań związanych z poprawą stanu środowiska z planem, starosta wzywa właściwy organ do jej usunięcia w określonym terminie. Po bezskutecznym upływie terminu starosta określa, w drodze decyzji, sposób i termin usunięcia niezgodności.

5. W przypadku stwierdzenia zgodności przeprowadzonych działań związanych z poprawą stanu środowiska z planem albo w przypadku usunięcia niezgodności zgodnie z decyzją, o której mowa w ust. 4, starosta wydaje decyzję w sprawie zakończenia wykonania planu. Stroną postępowania w sprawie wydania decyzji w sprawie zakończenia wykonania planu jest właściwy organ.

Art. 18. 1. Koszty działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmują:

- 1) wykonanie kompleksowej oceny;
- 2) opracowanie projektu planu;
- 3) cenę nabycia nieruchomości albo wysokość odszkodowania za wywłaszczenie i czasowe zajęcie nieruchomości albo wysokość odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości;
- 4) wykonanie planu.

2. Koszty działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmują także działania zapobiegawcze lub naprawcze podejmowane na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

3. Koszty, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być finansowane ze środków:

- 1) Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności;
- 2) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- 3) Funduszu Spójności;
- 4) Funduszu InvestEU;
- 5) innych pozyskanych przez właściwy organ;
- 6) własnych gminy.

4. Koszty, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w przypadku, gdy nie mogą być objęte w całości finansowaniem ze środków, o których mowa w ust. 3.

5. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym znajduje się teren zamknięty – wójt, burmistrz albo prezydent miasta w uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, podejmują działania w celu zapewnienia finansowania działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w szczególności zgłaszają potrzebę finansowania do właściwego podmiotu odpowiedzialnego za wdrażanie środków, o których mowa w ust. 3 pkt 1–5, lub podmiotu, o którym mowa w ust. 4.

6. Po otrzymaniu zgłoszenia potrzeby finansowania, o którym mowa w ust. 5, właściwy podmiot odpowiedzialny za wdrażanie środków, o których mowa w ust. 3 pkt 1–5, lub podmiot, o którym mowa w ust. 4, informuje właściwy organ o możliwości finansowania:

- 1) wykonania kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu;
- 2) działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

7. Wniosek o wsparcie:

- 1) wykonania kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu,

2) działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4

– ze środków, o których mowa w ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4, przygotowują i składają wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym znajduje się teren zamknięty – wójt, burmistrz albo prezydent miasta w uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 6.

Art. 19. 1. W przypadku gdy podmiot był obowiązany do wykonania decyzji z zakresu ochrony środowiska, która wygasła z mocy prawa w całości albo w części na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 1, a działania objęte tą decyzją zostały wykonane w ramach planu, właściwy organ nakłada na ten podmiot, w drodze decyzji, obowiązek zwrotu poniesionych kosztów wykonania tych działań w przypadku ich sfinansowania ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4, na rachunek bankowy funduszu, z którego uzyskano środki finansowe – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a w pozostałych przypadkach – na rachunek bankowy gminy, określając w niej wysokość kwoty zwrotu, sposób i termin jej uiszczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku wygaśnięcia decyzji nakładającej na Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego obowiązki w zakresie ochrony środowiska, których zakres częściowo albo całkowicie pokrywa się z planem.

3. Roszczenia względem podmiotu, o którym mowa w ust. 1, o zwrot kosztów wykonania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska przedawniają się z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym ta decyzja stała się prawomocna.

4. Do należności z tytułu obowiązku zwrotu kosztów wykonania decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują właściwemu organowi.

Art. 20. 1. Właściwy organ, na terenie którego jest położony wielkoobszarowy teren zdegradowany, ponosi coroczną opłatę w wysokości 10 000 zł, w przypadku gdy wbrew obowiązkowi:

- 1) o którym mowa w art. 18 ust. 7 pkt 1, nie złożył wniosku, o którym mowa w tym przepisie;
- 2) o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie wykonał kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu po objęciu wsparciem tych przedsięwzięć ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4;
- 3) o którym mowa w art. 18 ust. 7 pkt 2, nie złożył wniosku, o którym mowa w tym przepisie;
- 4) o którym mowa w art. 7 ust. 1, nie złożył wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska po objęciu wsparciem przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4;
- 5) określone w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska nie przystąpił do wykonania planu po tym, jak decyzja ta stała się ostateczna, oraz po objęciu przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, nalicza się w przypadku, o którym mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 1;
- 2) pkt 2 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia objęcia wsparciem wykonania kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu;
- 3) pkt 3 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2;
- 4) pkt 4 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2;
- 5) pkt 5 – od roku następującego po roku, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się ostateczna, lub objęcia przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło później.

3. Właściwy organ wnosi opłatę, o której mowa w ust. 1, w terminie do dnia 1 lutego każdego roku za rok poprzedni na rachunek bankowy wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

4. Do opłaty, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Art. 21. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 824 i 1195) w art. 2 w ust. 1 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) wykonywanie zadań określonych w przepisach ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. poz. 1719);”

Art. 22. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 73 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. poz. 1719).”;

2) w art. 129 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku, o którym mowa w art. 130 ust. 1 pkt 4, z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1–3, można wystąpić w okresie 3 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.”;

3) w art. 130 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wydanie na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującej ograniczenie sposobu użytkowania nieruchomości, na której znajduje się składowisko historycznych odpadów przemysłowych lub miejsce gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, lub nieruchomości, na której przeprowadza się remediację powierzchni ziemi, lub nieruchomości, na której są zlokalizowane instalacje lub urządzenia służące oczyszczaniu środowiska.”;

4) w art. 400a w ust. 1 po pkt 20 dodaje się pkt 20a w brzmieniu:

„20a) działania związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, o których mowa w ustawie z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych;”;

5) w art. 401 w ust. 7 w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20 w brzmieniu:

„20) wpływy z tytułu:

- a) zwrotu środków finansowych, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych,
- b) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych,
- c) opłat, o których mowa w art. 20 ust. 1 i art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.”.

Art. 23. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506 i 1688) w art. 21 w ust. 2 w pkt 36 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 37 w brzmieniu:

„37) z zakresu ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. poz. 1719) o:

- a) ewidencji wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, o której mowa w art. 3 ust. 9 tej ustawy,
- b) decyzjach w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, o których mowa w art. 8 ust. 1 tej ustawy, oraz decyzjach w sprawie zakończenia wykonania planu, o których mowa w art. 17 ust. 5 tej ustawy.”.

Art. 24. 1. Burmistrz albo prezydent miasta, będący organem wykonawczym gminy, na której znajduje się większa część powierzchni wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, a dla terenu zamkniętego – regionalny dyrektor ochrony

środowiska przekazaą właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska informację dotyczącą danego wielkoobszarowego terenu zdegradowanego zawierającą dane, o których mowa w art. 3 ust. 11, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska weryfikuje informację, o której mowa w ust. 1. Do weryfikacji stosuje się przepisy art. 3 ust. 4–6 i 7 zdanie pierwsze. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekaze Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska zweryfikowaną informację w terminie sześciu miesięcy od dnia jej otrzymania. Główny Inspektor Ochrony Środowiska zamieszcza tę informację w ewidencji w terminie sześciu miesięcy od dnia jej otrzymania.

3. Główny Inspektor Ochrony Środowiska wystąpi po raz pierwszy z wnioskiem, o którym mowa w art. 3 ust. 12, po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekaze pierwszy zbiorczy wyciąg z ewidencji, o którym mowa w art. 3 ust. 13, w terminie do końca lutego roku następującego po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 25. 1. W przypadku gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały podjęte działania zapobiegawcze lub naprawcze, o których mowa w art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, których celem jest zatrzymanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia pochodzącego ze składowiska historycznych odpadów przemysłowych lub miejsca gromadzenia historycznych odpadów przemysłowych, wójt, burmistrz albo prezydent miasta wykonują w pierwszej kolejności ocenę stanu środowiska dla części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, na której znajduje się to składowisko lub miejsce. Do wykonania tej oceny stosuje się przepis art. 6.

2. Niezwłocznie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska przekazuje wójtowi, burmistrzowi albo prezydentowi miasta informacje mogące posłużyć do przygotowania oceny, o której mowa w ust. 1, oraz wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska.

3. Po wykonaniu oceny, o której mowa w ust. 1, wójt, burmistrz albo prezydent miasta składają wniosek o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska dla części terenu, o której mowa w ust. 1. Do wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska dla części terenu, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 7, przy czym w przypadku gdy ta decyzja będzie wydawana dla części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, na której były prowadzone działania zapobiegawcze lub naprawcze, o których mowa w art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, przez kompleksową ocenę, o której mowa w art. 7, rozumie się ocenę, o której mowa w ust. 1.

4. W przypadkach innych niż gdy decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska będzie wydawana dla części wielkoobszarowego terenu zdegradowanego, na której były prowadzone działania zapobiegawcze lub naprawcze, o których mowa w art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, ocena, o której mowa w ust. 1, jest dołączana do kompleksowej oceny.

5. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, o których mowa w ust. 1, ponoszą coroczną opłatę w wysokości 10 000 zł, w przypadku gdy wbrew obowiązkowi:

- 1) o którym mowa w art. 18 ust. 7 pkt 1, nie złożyli wniosku, o którym mowa w tym przepisie;
- 2) o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie wykonali kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu po objęciu tych przedsięwzięć wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4;
- 3) o którym mowa w art. 18 ust. 7 pkt 2, nie złożyli wniosku, o którym mowa w tym przepisie;
- 4) o którym mowa w art. 7 ust. 1, nie złożyli wniosku o wydanie decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska po objęciu przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 pkt 1–5 lub ust. 4;
- 5) określone w decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska nie przystąpili do wykonania planu po tym, jak decyzja ta stała się ostateczna, oraz po objęciu przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4.

6. Opłatę, o której mowa w ust. 5, nalicza się w przypadku, o którym mowa w ust. 5:

- 1) pkt 1 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 1;
- 2) pkt 2 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia objęcia wsparciem wykonania kompleksowej oceny oraz opracowania projektu planu;

- 3) pkt 3 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2;
- 4) pkt 4 – od roku następującego po roku, w którym upłynęło dwanaście miesięcy od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2;
- 5) pkt 5 – od roku następującego po roku, w którym decyzja w sprawie poprawy stanu środowiska stała się ostateczna, lub objęcia przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym wsparciem ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 lub 4, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło później.

7. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wnoszą opłatę, o której mowa w ust. 5, w terminie do dnia 1 lutego każdego roku za rok poprzedni na rachunek bankowy wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

8. Do opłaty, o której mowa w ust. 5, stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Art. 26. Przepisy art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 25 stosuje się wyłącznie do rozpoznanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, określonych w załączniku do ustawy.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

Załącznik do ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r.
(Dz. U. poz. 1719)

LISTA ROZPOZNANYCH WIELKOBSZAROWYCH TERENÓW ZDEGRADOWANYCH, NA KTÓRYCH
JEST KONIECZNE PODJĘCIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ STANU ŚRODOWISKA

1. Tereny Zakładów Chemicznych „Zachem” w Bydgoszczy.
2. Tereny Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” w Jaworznie.
3. Tereny Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.
4. Tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu.
5. Tereny Zakładów Włókien Chemicznych „Wistom” w Tomaszowie Mazowieckim.